

**Junior Achievement Latvia (JA Latvia)
radošuma un finanšu pratības konkursa „Biznesa pasakas”
NOLIKUMS
2023./2024. mācību gadam**

PAR KONKURSU	Konkurss „Biznesa pasakas” ir ekonomikas un finanšu pratības izpratnes konkurss pamatskolas skolēniem, kura norise veicina jaunrades procesu un veicina praktiski izmantot apgūtos ekonomikas terminus savā radošajā darbā. Skolotājiem konkursu iesakām integrēt pamatskolas sociālo zinību, latviešu valodas un literatūras, svešvalodu, vizuālās mākslas, dizains un tehnoloģijas vai interešu izglītības nodarbībās. Pasaku idejas var izmantot par pamatu sava pirmā biznesa plāna, skolēnu mācību uzņēmuma veidošanā vai padziļinātas izpratnes veidošanai par attiecīgo tēmu (skat., Biznesa pasaku tēmas/jomas) sociālās un pilsoniskās mācību jomas apgūvē.			
KONKURSA MĒRĶIS	Rosināt skolēnu apzināties sevi gan kā patērētāju, gan kā nākotnes uzņēmēju, lai apgūtās ekonomikas likumsakarības spētu pielietot dažādās dzīves situācijās un iekļaut tās pasakas sižetā.			
KONKURSA DALĪBNIEKI	Konkursa dalībnieki ir JA Latvia dalībiskolu - Latvijas vispārizglītojošo, speciālo un profesionālo izglītības iestāžu 4.- 6. un 7.- 9. klašu skolēni. Konkursa darbu var veidot individuāli vai grupā līdz 3 skolēniem.			
ATTĪSTĀMĀS PRASMES UN IEMAŅAS	<ul style="list-style-type: none"> • Spēja izteikties rakstiski, ietvert rakstiskos vārdos savas idejas, domas. • Kritiskā domāšana, izvērtējot uzņēmējdarbības un ekonomikas norišu un cilvēciskos aspektus un risinot problēmsituācijas. • Lēmumu pieņemšana individuāli un grupā un ideju pārvēršana darbībā. • Publiskās runas prasmes, prezentējot savu darbu, t.sk. prasme stāstīt par darbu komandā. • Sadarbības un komunikācijas prasme, veidojot konkursa darbu komandā. • Ideju un viedokļa uzklauššana, savu ideju piedāvāšana uzdevuma risinājumam. • Darbs ar informācijas avotiem, informācijas atlasīšana, uzmeklēšana. • Cēloņu un seku saskatīšana. • Vizuālas mākslinieciskās izteiksmes prasmes. 			
KONKURSA NORISES POSMI	POSMS	NOSAUKUMS	NORISES LAIKS	
	1. posms (JA Latvia)	Konkursa izsludināšana jalatvia.lv un JA Latvia vebinārs skolotājiem par konkursu	13. oktobris, 2023	
	2. posms (izglītības iestādē)	Konkursa darbu sagatavošana un konkursa 1. kārtas izglītības iestādē		13. oktobris - 8. decembris, 2023
		1. kārtas labāko konkursa darbu elektroniska iesniegšana jalatvia.lv dalībai valsts mēroga finālā		13. oktobris - 8. decembris, 2023
	3. posms (JA Latvia)	Valsts mēroga fināla konkursa darbu izvērtēšana		8. decembris, 2023 - 24. janvāris, 2024.
Konkursa valsts mēroga finālistu paziņošana jalatvia.lv sadaļā "Aktualitātes" un e-pastā konkursā laureātu skolotājiem.		26. janvāris, 2024		
Valsts mēroga finālistu apbalvošanas pasākums		13. februāris, 2024 (saskaņošanā)		
KONKURSA DARBA SAGATAVOŠANAS NOTEIKUMI	Skolēns vai skolēnu grupa (līdz 3 skolēniem) uzraksta un ilustrē Biznesa pasaku ar laimīgām beigām vienā no tematiem/jomām: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnoloģiju biznesa/ start-up pasaka; 2. Videi draudzīga biznesa pasaka; 3. Biznesa uzsākšanas pasaka; 4. Finanšu biznesa pasaka. 			

	<p>Biznesa pasakas saturs: biznesa pasaka jāveido, lai tajā parādītos skolēna izpratne par uzņēmējdarbību un ar to saistītiem procesiem izvēlētajā tematā/jomā vai īpaši uzsverot uzņēmējdarbības aspektus izvēlētajā jomā/tematā. Plašāku pasaku tematu/jomu izklāstu skatīt konkursa izsludināšanas vebināra (13.10.2023.) ierakstā jalatvia.lv skolotāju profilos.</p> <p>Biznesa pasakā ar ekonomikas/finanšu pratību sasaistāma ir prasme un gudrība nopelnīt naudu – atrast labu darbu vai uzsākt un attīstīt uzņēmējdarbību.</p>	
VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI	KRITĒRIJS	VĒRTĒJUMS, %
	Darbs (ilustrēta biznesa pasaka) iesniegts elektroniski jalatvia.lv skolotāja/skolēna profilā, pieteikumā norādot visu nepieciešamo informāciju, un augšupielādēti faili Nolikumā noteiktajos formātos (skat. 1. kārtas labāko konkursa darbu elektroniska iesniegšana jalatvia.lv).	(neatbilstošs konkursa darbs tiek automātiski noraidīts)
	Pasakai izveidota ilustrācija/-as , kas atspoguļo pasakas sižetu: <ul style="list-style-type: none"> • ilustrācija/ilustrācijas atspoguļo un papildina tekstu; • izmantoti dažādi vizuālās izteiksmes līdzekļi un tehnikas, ņemot vērā darba iesniegšanas specifiku (elektroniski) un iespēju, ka pasaka var tikt izdota grāmatā). 	20%
	Idejas oriģinalitāte: <ul style="list-style-type: none"> • jauns, nedzirdēts sižets, kas nav noskatīts no citiem autoru darbiem; • jauni, neierasti situāciju atrisinājumi sižetā (kas nav saskaņā ar ierasto rīcību uzņēmējdarbībā/ekonomikā (domāšana "ārpus robežām"). 	20%
	Mākslinieciskā kvalitāte: <ul style="list-style-type: none"> • pasaka ir viegli lasāma un viegli saprotama sižeta attīstība; • dinamisks sižets, sižetiskā attīstība rosina vēlmi lasīt tālāk; • ievērota struktūra - ievads, vidusdaļa, nobeigums, pasakā ietverot arī sižeta negaidītus pagriezienus vidusdaļā un mācību jeb vēstījumu pasakas noslēgumā; • izmantoti stilistiskie līdzekļi, piemēram, metaforas, līdzības, personifikāciju, lai pasaku padarītu interesantāku un radošāku. 	30%
	Atspoguļoto faktu precizitāte, terminu precīza izmantošana.	20%
	Tehniskie nosacījumi: <ul style="list-style-type: none"> • pasakas maksimālais teksta apjoms viena (1) A4 lapa (iesniegta .pdf formātā); • ilustrācijas – apjomā līdz trīs (3) A4 lapām (vai pielīdzināms cits izmērs) .jpg vai .png formātā • teksta formatējumam jābūt konsekventam (1-3 fonti – dažādi fonti var tikt izmantoti, lai uzsvērtu virsrakstu, atslēgas vārdus vai veidotu vizuālo noformējumu u.tml.), atbilstošs izmērs (piem., tekstam Arial 10), ievērotas atkāpes. • pasaka latviešu valodā, ievērota interpunkcija un pareizrakstība. 	10%
•	KOPĀ	100%
IETEIKUMI KONKURSA 1. KĀRTAS ORGANIZĒŠANAI IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒ	<p>Biznesa pasaku konkursa 1. kārtu/atlasī jāorganizē skolā vai katrā klasē atsevišķi (pēc izglītības iestādes ieskatiem), kur pasaku autori prezentē savu radošo darbu, kā uzvedumu/lasījumu/prezentāciju vai izveido no pasakas video stāstu, uzsverot ne tikai uz radošo darbu, bet arī ar pasakā ietvertos ekonomikas un uzņēmējdarbības terminus. Lai izvēlētos 3 darbus no klases, kuri kvalificējas un tiks iesniegti dalībai valsts mēroga finālā, ieteicams organizēt žūrijas komisiju. Žūrijas komisijā ieteicams</p>	

	<p>aicināt piedalīties citus skolotājus, skolēnu vecākus, vecāko klašu skolēnus. Ieteicami vismaz 3 žūrijas komisijas dalībnieki.</p> <p>Žūrijas komisija izvērtē visus pasaku demonstrējumus un nolemj, kurus darbus iesniegt valsts mēroga konkursam izvērtēšanai. Žūrijas komisiju ieteicams iepazīstināt arī ar Nolikumā minētajiem vērtēšanas kritērijiem.</p>
1. KĀRTAS LABĀKO KONKURSA DARBU ELEKTRONISKA IESNIEGŠANA JALATVIA.LV DALĪBAI VALSTS MĒROGA FINĀLĀ	<p>Konkursa darbus (3 izvēlētos darbus konkursa 1. kārtā no katras izglītības iestādes klases) iesniedz elektroniski jalatvia.lv skolotāja vai skolēna profilā sadaļā Mans profils -> Finanšu pratība -> Biznesa pasakas. Pamācību darbu iesniegšanai skatīt šeit.</p> <p>Konkursa dalībnieks, kura darbs izglītības iestādē 1. kārtā izvirzīts dalībai valsts mēroga finālā, reģistrējas jalatvia.lv mājaslapā – izveido savu profilu, kurā tiks iesniegts konkursa darbs. Darbus augšupielādēt var arī skolotājs no sava skolotāja profila.</p> <p>Svarīgi! Konkursa darbs ir iesniegts dalībai finālā, tikai pēc tam, kad skolotājs ir apstiprinājis pieteikumu savā profilā.</p> <p>Pieteikumā norādāmā informācija un konkursa darba augšupielādēšana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • autora vārds, uzvārds, klase, skola, darba vadītājs (skolotājs/audzinātāja - kontakttālrunis un e pasts) (ja darbu augšupielādē no skolotāja profila, iespējams izvēlēties tikai tos skolēnus, kas norādījuši attiecīgo skolotāju, reģistrējoties); • darba līdzautori (maks. 2 skolēni); • pPasakas nosaukums (iekavās obligāti jānorāda pasakas temats/joma no Nolikumā norādītājām); • pasakas anotācija (līdz 500 rakstzīmēm, neskaitot tukšzīmes); • kvalitatīvi nofotografēts vai ieskenēta pasakas ilustrācija/-as .jpg. vai .png formātā; • pasakas teksts .pdf formātā (var būt tikai teksts bez ilustrācijas) • konkursa finālistu likumiskais pārstāvis - aizpilda un paraksta Apliecinājumu par datu apstrādi un pasakas publicēšanu attiecīgā mācību gada JA Latvia Biznesa pasaku grāmatā (Apliecinājums tiks izsūtīts uz norādīto skolotāja e pastu, pēc nepieciešamības). <p>Pēc skolotāja izvēles, uz e-pastu info@jalatvia.lv līdz konkursa darbu iesniegšanas termiņa beigām iespējams nosūtīt excel failā (veidne pieejama šeit) arī visu 1. kārtas dalībnieku sarakstu, lai JA Latvia var sagatavot Pateicības par dalību konkursā.</p>
VALSTS MĒROGA FINĀLISTU APBALVOŠANAS PASĀKUMS	<p>Konkursa laureāti tiek aicināti uz apbalvošanas pasākumu. Valsts mēroga fināla uzvarētāji tiek noteikti divās klašu grupās: 4.-6. klase un 7.-9. klase, kā arī tiek izsniegti Atzinības raksti. Balvas katras klašu grupas laureātiem un skolotājiem no JA Latvia un sadarbības partneriem.</p>
Skolēnam sasniedz. rezultāti pamatzglītības standartā, beidzot 6. klasi* Sociālā un pilsoniskā mācību joma	<ul style="list-style-type: none"> • S.6.4.1. Izmantojot skolotāja dotos piemērus, plāno savu darbību ilglaicīgu mērķu sasniegšanai. Spriež, kā cilvēku spējas un zināšanas rada pievienoto vērtību. Prognozē, kā izglītība var ietekmēt dzīves labklājību nākotnē. • S.6.5.1. Izmantojot dažādus informācijas avotus, modelē iespējamās situācijas scenārijus, kas saistīti ar dažādām vajadzībām un resursu ierobežotību. Skaidro cilvēkiem pieejamo resursu izlietojumu noteiktā laikposmā, secina un plāno resursu sadalījumu, lai īstenotu vajadzības. • S.6.5.2. Vērtē savu patēriņu, pieņem lēmumu un rīkojas kā atbildīgs patērētājs. Izmantojot dažādus avotus, novērtē noteiktas sabiedrības grupas budžetu un to, kādas funkcijas veic nauda. Salīdzina dažādus norēķinu veidus dažādos laikos, secina, kādas ir katra norēķinu veida priekšrocības un trūkumi pagātnē un mūsdienās. • u.c.
Skolēnam sasniedz. rezultāti pamatzglītības standartā, beidzot 9. klasi* Sociālā un	<ul style="list-style-type: none"> • S.9.4.1. Izmantojot dažādus informācijas avotus, izvērtē iegūtās izglītības (līmeņa) nozīmi dažādās sabiedrībās. Skaidro darba ražīguma ietekmi uz ekonomisko situāciju un indivīda un sabiedrības labklājību.

pilsoniskā mācību joma	<ul style="list-style-type: none"> • S.9.4.2. Balstoties uz konkrētiem piemēriem, analizē uzņēmēja lomu resursu organizēšanā, lai radītu jaunu preci vai pakalpojumu, analizē dažādas uzņēmējdarbības formas un to priekšrocības. • S.9.5.1. Argumentē, kādēļ ierobežoto resursu dēļ vajadzību apmierināšanai izveles jāveic ne tikai mājsaimniecībām, bet arī uzņēmējam un valstij gan lokālā, gan globālā mērogā. Pamato savu viedokli par intelektuālā īpašuma aizsardzības nozīmīgumu. • u.c.
Skolēnam sasniedz. rezultāti pamatizglītības standartā, beidzot 6. klasi* Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā mācību joma	<ul style="list-style-type: none"> • K.3.3.1. Diskutē, apspriež idejas, individuāli, pāri vai grupā veido radošu darbu (piemēram, raksta ritmizētus literārus tekstus, dialogus, monologus, sižetiskus vēstījumus, tēlainus aprakstus, fantāzijas vai literārās pasakas žanra eksperimentus, sacer skaņdarbu, izmantojot kādu no apgūtajām mūzikas formām, veido skaņu partitūras, rada skaņu stāstus), eksperimentējot un kombinējot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus atbilstoši radošā darba ieceres mērķim. • u.c.
PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA UN APSTRĀDE	<p>Personas datu pārzinis ir JA Latvia. Personas datu apstrādes mērķi – īstenot JA Latvia finanšu pratības programmu. Personas datu apstrādes tiesiskais pamats – piekrišana un leģitīmo interešu nodrošināšana. To pasaku autori, kuru darbi iekļuvuši konkursa finālā tiek aicināti uz apbalvošanas pasākumu, bet pirms tam finālista likumiskais pārstāvis aizpilda Apliecinājumu personas datu apstrādei, kas apliecina, ka ir iepazinies ar Konkursa Nolikumu, tai skaitā personas datu apstrādes noteikumiem, un piekrit dalībnieka personas datu apstrādei.</p> <p>Apbalvošanas pasākuma laikā var tikt uzņemti foto un videomateriāli, kuros var būt redzams dalībnieks. Video un fotogrāfijas tiks izmantotas publicitātei sabiedrības informēšanas nolūkos. Iesniegtie materiāli - pasakas - un apbalvošanas pasākuma norises laikā tapušie materiāli tiks izmantoti Konkursa, organizatoru, kā arī sadarbības partneru publicitātes un reklāmas materiālu veidošanai, tai skaitā tie var tikt publicēti JA Latvia un sadarbības partneru tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos. JA Latvia un tās sadarbības partneri nav atbildīgi par tiem uzņemtajiem un publicētajiem foto un videomateriāliem, ko veikusi kāda no personām, kas apmeklē apbalvošanas pasākumu, ar savām ierīcēm un no saviem datu nesējiem.</p>
PUBLICĒŠANAS NOTEIKUMI	<p>Katru mācību gadu laureātu darbi tiek publicēti JA Latvia "Lielā biznesa pasaku grāmata". Skolēnu komandas dalībnieki ir atbildīgi par iesniegtās pasakas saturu, un apliecina, ka iesniegtais darbs atbilst Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, morāles un ētikas normām.</p> <p>Pēc Konkursa rezultāta publicēšanas Konkursa skolēnu komandas bez atlīdzības nodod JA Latvia Autortiesību likuma 15. panta pirmajā daļā noteiktās autora mantiskās tiesības uz Konkursam iesniegtā pasakām pilnā apmērā. Dalībnieki apņemas neizmantojot autora personiskās tiesības tādā veidā, kas kavē, vai varētu kavēt konkursa mērķa īstenošanu.</p>

*Ministru kabineta noteikumi Nr. 747 par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem, Rīgā, 2018. gada 27. novembrī.